

Rapport för bolag med statligt ägande januari–december 2016

Staten är en betydande bolagsägare i Sverige. I den statliga bolagsportföljen finns 48¹ hel- och delägda bolag, varav två är börsnoterade. Staten har ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Det övergripande målet för regeringen är att bolagen ska skapa värde och i förekommande fall se till att de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl.

1) Från den 1 januari 2017 förvaltar staten 48 hel- och delägda bolag samt två stiftelser.

Regeringskansliet ger årligen ut två delårsrapporter och en verksamhetsberättelse för bolag med statligt ägande. Rapporteringen syftar till att öka genomlysningen och utvärderingen av det statliga ägandet, samt att ge en samlad bild av bolagsförvaltningen under året.

Kommande ekonomisk information

Verksamhetsberättelse 2016	juni 2017
Delårsrapport januari-juni 2017	september 2017
Bokslutskommuniké 2017	mars 2018

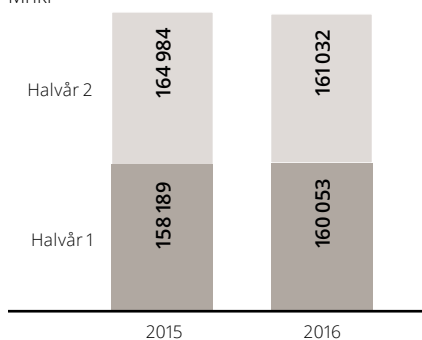
Rapport för bolag med statligt ägande januari–december 2016¹

Perioden januari–december 2016²

- Nettoomsättningen minskade med 1 procent och uppgick till 321,1 (323,2) miljarder kronor.
- Rörelseresultatet ökade till 26,6 (16,5) miljarder kronor, främst till följd av lägre nedskrivningar i Vattenfalls kvarvarande verksamheter och i LKAB.
- Resultatet efter skatt minskade till -4,7 (-1,6) miljarder kronor. Det negativa resultatet förklaras framförallt av Vattenfalls nedskrivningar om totalt 33,8 (36,8) miljarder kronor.
- Avkastning på eget kapital minskade till -1,65 (0,42) procent.
- Bruttoinvesteringarna minskade med 15 procent och uppgick till 43,3 (50,9) miljarder kronor.
- Värdet på statens börsnoterade aktieinnehav minskade till 60,1 (69,8) miljarder kronor.

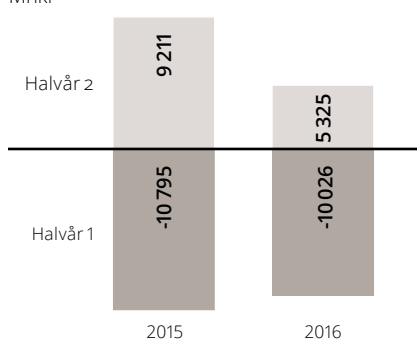
Nettoomsättning (inkl. ev. anslag)

Mnkr

Resultat efter skatt

Mnkr

Bolag med statligt ägande totalt³

(mnkr)	Jul-dec 2016	Jul-dec 2015	Förändring, %	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Förändring, %
Nettoomsättning (inkl. ev. anslag)	161 032	164 984	-2,4	321 085	323 173	-0,6
Nettoomsättning inkl. intressebolag (inkl. ev. anslag) ⁴	177 270	181 825	-2,5	353 118	356 040	-0,8
Resultat före värdeförändringar ⁴	6 765	9 037	-25,1	20 778	11 338	83,3
Värdeförändringar	3 762	3 155	19,2	5 844	5 175	12,9
Rörelseresultat (EBIT) ⁴	10 527	12 192	-13,7	26 622	16 512	61,3
Resultat före skatt ⁴	6 647	9 479	-29,9	20 101	10 673	88,4
Resultat från avvecklade verksamheter	-65	-466	86,1	-23 069	-14 458	-59,6
Resultat efter skatt ⁴	5 325	9 211	-42,2	-4 701	-1 584	-196,1
- Hänförbart till aktieägare i moderbolaget	5 147	8 705	-40,9	-5 077	1 414	n/a
- Hänförbart till minoritetsintressen	177	506	-64,9	375	-2 999	n/a
Eget kapital				312 933	339 153	-7,7
- Hänförbart till aktieägare i moderbolaget				293 899	323 098	-9,0
- Hänförbart till minoritetsintressen				19 034	16 055	18,6
Balansomslutning				1 469 436	1 488 855	-1,3
Bruttoinvesteringar	24 545	28 050	-12,5	43 255	50 936	-15,1
Kassaflöde från löpande verksamhet (exklusive SEK och SBAB)	32 319	34 324	-5,8	46 550	61 725	-24,6
Medelantal anställda				110 820	120 292	-7,9
Medelantal anställda, inkl intressebolag				136 748	145 965	-6,3
Avkastning på eget kapital, %				-1,65	0,42	
Soliditet, %				21,30	22,78	

¹ Vattenfalls brunkolsverksamhet och Teracom Groups bolag Boxer Sverige redovisas som avvecklade verksamheter respektive verksamhet under avyttring i resultaträkningen. Värdena för 2015 har på grund av detta justerats jämfört med värdena publicerade i delårsrapporter och verksamhetsberättelse för bolag med statligt ägande 2015.

² Jämförelsesiffror för januari–december 2015 inom parentes.

³ PostNord konsolideras som dotterbolag.

⁴ Inkluderar intressebolagen utifrån statens kapitalandel. Bolag där ägandet understiger 20 procent inräknas ej.

Utveckling i bolagsportföljen

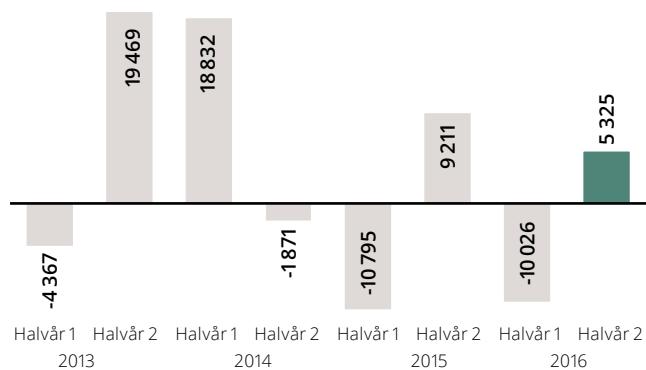
Makroekonomiska förutsättningar

Sveriges tillväxt har varit hög de senaste åren och konjunkturläget har förbättrats. Tillväxten växlade ned de tre första kvartalen 2016, men BNP växte åter i snabb takt under årets sista kvartal. Hushållens konsumtion växte i en något återhållsam takt under 2016. Ett i utgångsläget högt sparande, låga räntor och en stark ökning av sysselsättningen talar för en högre öknings-takt framöver. Investeringarna har ökat snabbt, främst eftersom bostadsbyggandet har varit mycket högt. Till följd av de kommande årens förhållandevis höga befolkningstillväxt finns ett fortsatt stort behov av bostäder. Bostadsinvesteringarna förväntas fortsätta öka, men i en lägre takt eftersom resursutnyttjandet i byggsektorn blir alltmer ansträngt. Exporten bidrog endast måttligt till tillväxten 2016, eftersom internationell efterfrågan var svag. Utsikterna i omvärlden har stärkts och den globala tillväxten bedöms växa i en snabbare takt. Därför väntas exportens bidrag till tillväxten bli större 2017. På arbetsmarknaden har sysselsättningsgraden fortsatt stiga och sedan 2014 har arbetslösheten minskat tydligt. 2016 har den minskat i en långsammare takt eftersom arbetskraften utvecklades starkt. Arbetslösheten bedöms minska ytterligare de kommande åren.

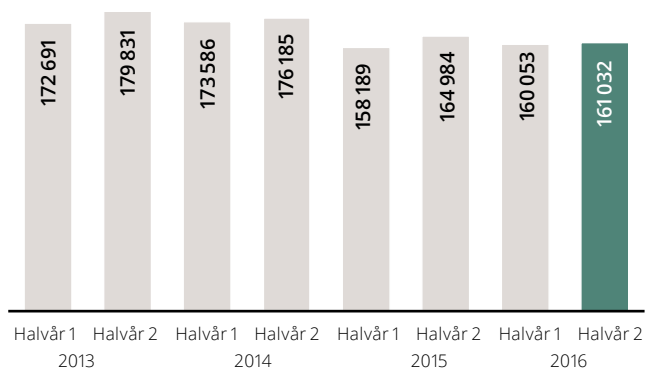
Omsättning

Nettoomsättningen för helåret 2016 för bolagen med statligt ägande minskade med 0,6 procent jämfört med helåret 2015 och uppgick till 321,1 (323,2) miljarder kronor. Nettoomsättningen för helåret 2016 inklusive intressebolagen¹ minskade med 0,8 procent och uppgick till 353,1 (356,0) miljarder kronor.

Resultat efter skatt de senaste åtta halvåren², mnkr

Omsättning de senaste åtta halvåren³, mnkr

² SAS ingår inte i det konsoliderade resultatet för 2016 och 2015 eftersom statens kapitalandel nu understiger 20 procent. Värdena för 2013 och 2014 har inte justerats.

³ Vattenfalls brunkolsverksamhet och Teracom Groups bolag Boxer Sverige redovisas som avvecklad verksamhet respektive verksamhet under avyttring från och med 2016. Värdena för 2015 har därför justerats, dock inte värdena för 2013 och 2014.

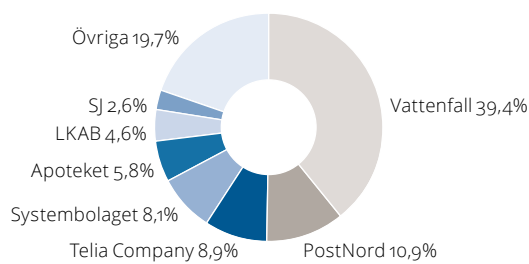
Minskad omsättning i Vattenfall, PostNord och Telia Company är de främsta anledningarna till nedgången i total nettoomsättning. Vattenfalls omsättningsminskning, 4,4 miljarder kronor, förklaras främst av lägre erhållna elpriser. PostNords minskning med 0,9 miljarder kronor beror på fortsatt digitalisering och minskade brevvolymer, framför allt i Danmark.

Samtidigt ökade omsättningen i några bolag, såsom Systembolaget, Apoteket och SBAB, vilket dämpade den totala omsättningsminskningen i bolagsportföljen. En bidragande anledning till Systembolagets ökade omsättning är trenden att kunderna väljer produkter från de något dyrare segmenten.

Vattenfall svarar för 43,4 (44,4) procent av nettoomsättningen i den statliga bolagsportföljen respektive 39,4 (40,3) procent om intressebolagen inkluderas.

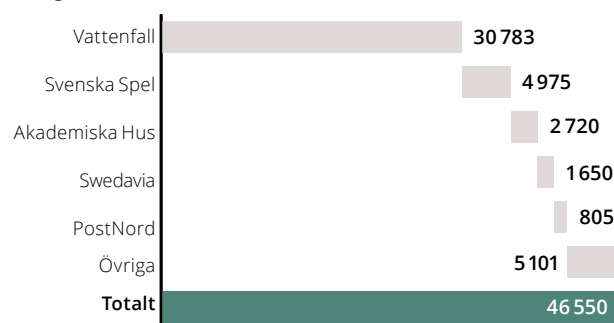
1) Inkluderar nettoomsättningen för intressebolagen utifrån statens kapitalandel. Bolag där ägandet understiger 20 procent inräknas ej.

Omsättningsfördelning jan-dec 2016, inklusive intressebolag

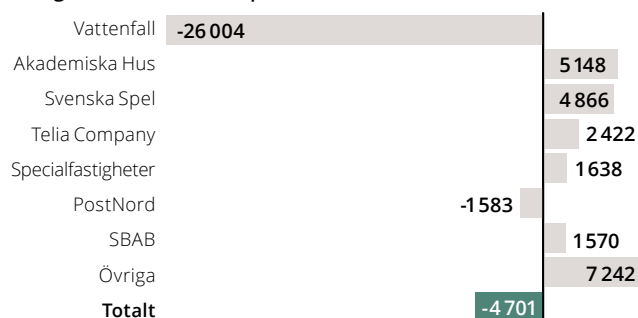
Kassaflödet från den löpande verksamheten jan-dec 2016, exklusive SEK och SBAB

Bolag med störst kassaflöden, mnkr

Resultat efter skatt jan-dec 2016

Bolag med störst resultatpåverkan, mnkr

Resultat

Rörelseresultatet för helåret 2016 ökade och uppgick till 26,6 (16,5) miljarder kronor. Det förklaras främst av lägre nedskrivningar för kvarvarande verksamheter i Vattenfall, vars underliggande rörelseresultat därtill ökade med 1,2 miljarder kronor. Även LKAB:s lägre nedskrivningar av anläggningstillgångar bidrog i stor utsträckning till det högre rörelseresultatet.

Resultatet efter skatt för helåret 2016 minskade och uppgick till -4,7 (-1,6) miljarder kronor främst till följd av negativa resultat i Vattenfall, PostNord och LKAB. Vattenfalls resultat efter skatt för helåret 2016 minskade med 6,2 miljarder kronor och uppgick till -26,0 (-19,8) miljarder kronor. De låga elpriserna ledde till betydande nedskrivningar för Vattenfall om sammanlagt 33,8 (36,8) miljarder kronor, varav större delen redovisades under det andra kvartalet och omfattande den nu sålda och avvecklade tyska brunkolsverksamheten.

PostNords resultat efter skatt för helåret 2016 minskade med 1,9 miljarder kronor och uppgick till -1,6 (0,3) miljarder kronor. Förändringen förklaras framförallt av jämförelsestörande poster om netto -1,6 (-0,4) miljarder kronor för helåret, främst hänförliga till nedskrivningen av goodwill och vissa anläggningstillgångar i Danmark samt försäljningen av PostNord Strålfors utomnordiska verksamheter. LKAB:s resultat efter skatt för helåret 2016 ökade med 4,7 miljarder kronor och uppgick till -1,0 (-5,7) miljarder kronor. Resultatet påverkades av kostnader för avsättning till samhällsomvandlingen i Kiruna och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar, även om dessa var lägre än föregående år.

Störst positiva bidrag till det konsoliderade resultatet efter skatt kom från Akademiska Hus, Svenska Spel och statens andel i Telia Company.

Investeringar

Bruttoinvesteringarna minskade med 15,1 procent för helåret 2016 jämfört med helåret 2015 och uppgick till 43,3 (50,9) miljarder kronor. Vattenfalls bruttoinvesteringar som utgjorde mer än hälften av de totala bruttoinvesteringarna minskade med 19,7 procent och uppgick till 23,0 (28,7) miljarder kronor. LKAB:s investeringar minskade med 47,4 procent och uppgick till 3,3 (6,4) miljarder kronor.

De börsnoterade innehaven

Marknadsvärdet på statens innehav i Telia Company och SAS uppgick till 60,1 (69,8) miljarder kronor vid utgången av 2016. Statens börsnoterade innehav utgör därmed cirka 14 procent av värdet på den totala portföljen av statligt ägda bolag, som beräknas till 430 miljarder kronor.

Värdeutveckling

Marknadsvärdet på innehavet i Telia Company minskade med 13 procent under året. Marknadsvärdet på innehavet i SAS minskade med 54 procent under året, delvis på grund av att staten i oktober minskade sitt ägande i bolaget. Sammantaget minskade marknadsvärdet för statens börsnoterade innehav med 14 procent eller 9,8 miljarder kronor. OMX Stockholm benchmark steg under samma period med 5 procent.

Börsvärde statens noterade aktieinnehav

Bolag	Statens innehav, antal aktier, tusental ¹	Ägarandel i bolaget	27 feb 2017 Marknadsvärde, mnkr	31 dec 2016 Marknadsvärde, mnkr	30 juni 2016 Marknadsvärde, mnkr	31 dec 2015 Marknadsvärde, mnkr
Telia Company	1 614 514	37,3%	58 139	59 269	64 128	68 116
SAS	56 700	17,2%	836	791	1 128	1 720
Totalt			58 975	60 060	65 256	69 837

¹Staten avyttrade 13,8 miljoner stamaktier i SAS den 12 oktober 2016. Försäljningen innebar intäkter om 213,9 miljoner kronor och statens ägarandel minskade från 21,4 procent till 17,2 procent av antalet stamaktier. Redovisat marknadsvärde i tabellen före försäljningstidpunkten avser tidigare ägarandel, 21,4 procent.

Föreslagna utdelningar

För verksamhetsåret 2016 förväntas utdelningarna från de statligt ägda bolagen uppgå till 13,6 (15,4) miljarder kronor.

Förändringar i den statliga bolagsportföljen

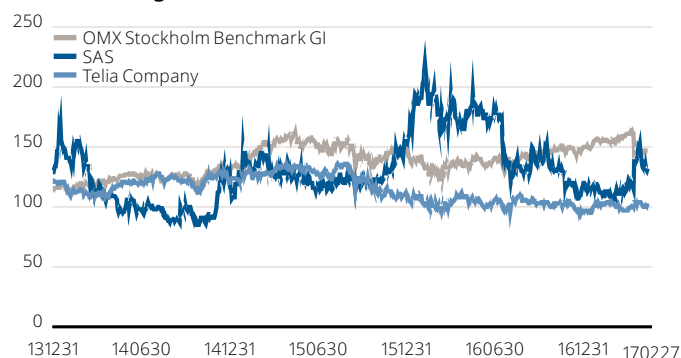
Staten sålde den 12 oktober 2016 13,8 miljoner stamaktier i SAS AB för sammanlagt 213,9 miljoner kronor. Genom försäljningen minskade statens ägarandel från cirka 21,4 procent till cirka 17,2 procent av antalet stamaktier. Från den 1 juli 2016 ingår helägda Saminvest AB i den statliga bolagsportföljen. Saminvest är från och med 2017 moderbolag till de statligt helägda bolagen Inlandsinnovation och Fouriertransform. Den 18 mars 2016 trädde European Spallation Source ESS AB i likvidation.

Föreslagen utdelning för verksamhetsåret 2016 (statens andel)

	Ägarandel, %	2016	2015
Akademiska Hus ¹	100	1 393	1 290
Apoteket	100	300	1 100
Bilprovningen	100	67	56
Bostadsgaranti	50	0	2
Infranord	100	84	0
Jernhusen	100	178	500
Lernia	100	14	50
Metria	100	2	8
Orio	100	125	15
SBAB	100	628	0
SEK	100	234	356
SJ	100	260	188
Specialfastigheter	100	497	446
Sveaskog	100	800	800
Swedavia	100	143	232
Svenska Spel	100	4 823	4 803
Svevia	100	300	150
Systembolaget	100	289	198
Telia Company ¹	37	3 244	4 844
Teracom Group	100	210	285
Vasallen	100	0	85
Summa ¹		13 591	15 408

¹Utdelningen för 2015 har korrigerats jämfört med publicerat värde i föregående års bokslutskommuniké.

Totalavkastning statens börsnoterade innehav, %

Grafen ovan visar totalavkastning (kursutveckling och återinvesterad utdelning) för statens börsnoterade innehav sedan 31 december 2013.

Händelser i korthet juli–december 2016

Regeringen beslutade ny ägarpolicy och riktlinjer för bolag med statligt ägande

I december 2016 beslutade regeringen "Statens ägarpolicy och riktlinjer för bolag med statligt ägande 2017". Ambitionsnivån för bolagens arbete inom området hållbart företagande har höjts genom att Agenda 2030 och de globala målen för en hållbar utveckling har inkluderats i ägarpolicyn för att tillsammans med de internationella riktlinjerna vägleda bolagen i deras arbete. Kravet på jämställda styrelser förtydligas genom att det numera gäller såväl för portföljen som på bolagsnivå. Statistik över könsfördelningen i bolagsstyrelserna följs upp och presenteras i Verksamhetsberättelse för bolag med statligt ägande 2016, som planeras publiceras i juni.

Avtal klart om amerikansk inresekontroll på Arlanda

Den 4 november tecknade den svenska och amerikanska regeringen ett bilateralt avtal om amerikansk gränskontroll på Stockholm Arlanda Airport. Swedavia undertecknade i samband med detta en avsiktsförklaring med USA:s myndighet för tull- och gränsskydd om hur denna funktion ska hanteras på flygplatsen. Regeringen har utsett en utredare som fått i uppdrag att föreslå hur avtalet ska genomföras i svensk rätt.

Saminvest förberedde koncernbildning med Inlandsinnovation och Fouriertransform

Saminvest etablerades den 1 juli 2016. Under hösten förbereddes Saminvest inför verksamhetsstart 2017, bland annat rekryterades VD Peder Hasslev som tillträdde den 1 februari 2017. Den 1 januari 2017 tillsköt staten Inlandsinnovation och Fouriertransform som aktieägartillskott till Saminvest.

Vattenfall lanserade partnerbaserat laddnätverk

Tillsammans med partners i Sverige och Europa bygger Vattenfall laddnätverket inCharge med tusentals laddare för elbilar. InCharge ska göra det enkelt för företag, kommuner och lokala energibolag att erbjuda elbilsaddning så att fler bilförare därmed vågar byta till elbil. I samband med lanseringen i slutet av 2016 delade Vattenfall ut 100 smarta laddboxar till företag i utbyte mot att de anslöt dessa till inCharge.

Högt förtroende för Systembolaget

Systembolaget kom 2016 på första plats tillsammans med Sveriges Radio i Förtroendebarmetern som mäter allmänhetens förtroende för företag, medier och samhällets institutioner. Mätningen görs av Medieakademien. Systembolagets kunder är också nöjdare än någonsin. Vid senaste mätningen låg Nöjd-kundindex på 84, vilket var en upprepning av rekordnivån från 2015. En viktig del i mätningen är kundernas syn på Systembolagets samhällsansvar, vilket också speglas i allmänhetens stöd för Systembolagets ensamrätt (OPI). OPI låg 2016 fortsatt högt, på 76 procent.

Omfattande renovering av Göta kanal

Under vintern tömdes nästan åtta av Göta kanals nio handgrävda mil på vatten för att fortsätta den omfattande renoveringen av kanalen som inleddes under 2016. Renoveringsprojektet som kallas Göta kanal 2.0 ska säkra kanalens framtida drift som besöksmål och kulturarv.

Sveriges nöjdaste bolånekunder tredje året i rad

SBAB tog för tredje året i rad hem förstaplatsen i Svensk Kvalitetsindex årliga mätning av kundnöjdhet inom bolån för privatkunder. På företagssidan kom SBAB på andra plats. Betyget för kundnöjdheten inom bolån för privatkunder blev 78,2, mot branschens genomsnitt på 65,7. På företagssidan nådde betyget 71,2 mot branschens genomsnitt på 67,3.

Praktik för nyanlända

Vattenfall, PostNord, Apoteket och Lernia har anslutit sig till regeringens satsning 100-klubben. Det innebär att bolagen ska ta emot 100 nyanlända vartdera under tre år och genom olika typer av praktik erbjuda en introduktion till den svenska arbetsmarknaden. Regeringen initierade 100-klubben under hösten 2015 med syfte att Arbetsförmedlingen ska kunna erbjuda stöd och paketslösningar till större företag som vill vara med och bidra till etablering av nyanlända och samtidigt klara sin arbetskraftsförsörjning.

Staten minskade sitt ägande i SAS

Staten sålde i oktober 13,8 miljoner aktier i SAS AB i ett auktionsförfarande tillsammans med norska staten. Tillsammans med Norge såldes 7 procentenheter av aktierna i SAS AB. Efter försäljningen har svenska staten 17,2 procent av stamaktierna, norska staten 11,5 procent och danska staten 14,2 procent. Försäljningslikviden för svenska statens aktier blev 213,9 miljoner kronor.

Vattenfall avyttrade brunkolsverksamheten

Vattenfall slutförde 30 september 2016 försäljningen av de tyska brunkolstillgångarna till den tjeckiska energikoncernen EPH och dess finansiella partner PPF Investments. Affärstransaktionen slutfördes efter regeringens besked den 2 juli 2016 att ägaren ställde sig bakom den föreslagna avyttringen.

Renovering och ombyggnad av Kungliga Operan

Kungliga Operan AB (Operan) är Sveriges nationalscen för opera och balett. År 2013 fick Statens fastighetsverk i uppdrag att i nära samarbete med Operan göra en förstudie för en kommande renovering och ombyggnad av operahuset vid Gustav Adolfs torg. I maj 2015 redovisades förstudien, som visade att en ombyggnad och renovering kan göras på ett sätt som både möter Operans behov av att skapa bättre förutsättningar för den konstnärliga verksamheten och att öka tillgängligheten till publiken. I december 2016 beslutade regeringen att ge klartecken till Operan för att projektera en renovering och ombyggnad av operahuset.

Sammanfattning för bolagen

Bolag	Händelser	Nettoomsättning, mnr		Rörelseresultat, mnr		Resultat efter skatt, mnr	
		Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Akademiska Hus (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Hyresintäkterna i stort oförändrade Resultatet stärktes, främst till följd av positiva värdeförändringar Beslutade och planerade projekt uppgick vid årsskiftet till 16,7 mdkr 	5 666	5 701	7 264	6 323	5 148	4 780
Almi Företagspartner (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Rekord i nytvlånning: 3,3 (3,2) mdkr fördelat på 4 681 (4 405) lån Ägarkapitalinvesteringar om 172 (208) mnr i 157 bolag 13 660 (14 258) företag gavs rådgivning 	958	871	11	0	137	139
APL (Apotek Produktion & Laboratorier) (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Positiv försäljningsutveckling för affärsområdena Vård & Apotek och Life science Lägre resultat p.g.a. investeringar, lagernedskrivningar och förlikning i rättsprocess 	1 301	1 210	2	9	0	5
Apoteket (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Mycket god resultatutveckling Satsningar på nyetableringar av butiker och uppgradering av existerande butiksnät Mest hållbara varumärket i Sverige enligt Sustainable Brand Index 	20 325	19 599	687	469	637	458
Apoteksgruppen (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Tony Johansson ny VD sedan 1 januari 2016 Omfattande satsningar för ökad konkurrenskraft Åtta nya apotek öppnade 	270	255	-2	-19	0	-11
Arlandabanan Infrastructure (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Nettoomsättningen ökade med 0,4% Antal resenärer med Arlanda Express ökade med 3,5% Arlanda Express marknadsandel minskade från 18 till 15% 	68	68	0	0	0	0
Bilprovningen (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Nytt IT-system medförde engångskostnader Ökningstakten på nyetableringar på marknaden avtog Ny fordonsförordning får marginella effekter på besiktningmarknaden 	654	708	27	72	67	56
Fouriertransform (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Alelion, SmartEye och AAC noterade Investering i clean tech-bolaget re:newcell Innehaven i Pelagicore och TitanX avyttrade 	201	72	118	-76	143	-49
Green Cargo (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Högre efterfrågan på intermodala transporter Utökad verksamhet i Norge Ny direktlinje startad mellan Sverige och Belgien 	4 208	3 907	-83	15	-226	-27
Infranord (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Orderstocken vid årets utgång är fortsatt den högsta sedan bolaget bildades Resultatförbättringar tack vare ökad effektivitet Bolaget föreslår utdelning för första gången 	3 911	3 947	217	153	167	117
Inlandsinnovation (100%)	<ul style="list-style-type: none"> 58 mnr investerat i 17 nya och befintliga portföljbolag 10 innehav har avyttrats, bl.a. Limes Audio till Google 	4	3	-71	-55	-77	-15
Jernhusen (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Högre intäkter från färdiga investeringar och infrastrukturförvaltningen Värdeförändringen i fastighetsbeståndet om 7,3% Styrelsebeslut om nya strategiska hållbarhetsmål 	898	789	1 641	1 599	1 259	984
Lernia (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Ökade intäkter p.g.a. stark efterfrågan på bemanningstjänster Fokus på effektivitet p.g.a. försämrat resultat inom utbildningssegmentet Flera kompetenspartneraffärer genomförda 	3 114	2 999	35	106	28	82
LKAB (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Ökade produktions- och leveransvolym Effektiviserings- och kostnadsprogram löper enligt plan Nedskrivning och samhällsomvandlingsavsättningar tynger resultatet 	16 343	16 200	-1 677	-7 156	-978	-5 686

Bolag	Händelser	Nettoomsättning, mnkr		Rörelseresultat, mnkr		Resultat efter skatt, mnkr	
		Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Metria (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Resultatet påverkades av lägre intäkter, strukturkostnader samt kostnader för inhyrd personal Högre strukturkostnadern kompenserades till viss del genom återföring av strukturreserv 	417	431	15	24	8	16
Miljömärkning Sverige (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Stort intresse för att Svanenmärka bostäder Kriterier för Svanenmärkta fonder ute på remiss Utvecklings- och strategiarbete för att säkra Svanens fortsatta relevans 	57	59	-1	-3	-1	1
Orio (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt utmanande år, försäljningsminskning om 13% Nedskrivningar av goodwill, kundfordringar och varulager på 36 mnkr Fortsatt satsning på tredjepartslogistik och Orio Parts 	814	935	-1	-88	-6	-82
PostNord (60%)	<ul style="list-style-type: none"> Kraftigt vikande brevvolymer, främst i Danmark Omfattande omställningsarbete för att säkra långsiktig lönsamhet Ny postlag i Danmark och postutredningen i Sverige 	38 478	39 351	-1 083	564	-1 583	278
RISE Research Institutes of Sweden (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Sammanslagning genomförd till större RISE-koncern Ökad kapacitet till tvärvetenskapliga lösningar Nya verksamheten organiserad i sex divisioner 	2 470	2 107	57	40	52	30
Samhall (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Försämrat resultat som följd av stigande lönekostnader och oförändrad merkostnadsersättning Satsning på tillväxt för att skapa jobb Utökning av antalet utvecklingsanställningar 	6 911	6 857	-209	-80	-175	-63
SAS (17%) ¹	<ul style="list-style-type: none"> Positivt resultat trots ofördelaktig utveckling av valuta och bränslekostnader Ytterligare besparingsåtgärder och effektiviseringar Svenska och norska staten sålde aktier i SAS 	39 459	39 650	1 892	2 225	1 321	956
SBAB (100%) ²	<ul style="list-style-type: none"> Sveriges mest nöjda bolånekunder enligt Svenskt Kvalitetsindex Moody's höjde kreditbetygsutsikterna för SBAB från tidigare neutrala till positiva Emitterade en grön obligation 	2 884	2 341	2 011	1 492	1 570	1 162
SEK (100%) ²	<ul style="list-style-type: none"> Stabil nyutlåning med flera nya kunder Stark kapitalisering och god likviditet Resultatminskning beror främst på negativa orealiserade värdeförändringar 	1 608	2 056	1 002	1 535	780	1 187
SJ (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Historiskt starkt årsresultat, fortsatt stor efterfrågan Ökade kostnader till stor del p.g.a. nya avtal för upphandlad trafik Höjd studentrabatt och rabatt för alla resenärer över 65 år 	9 336	9 052	837	625	650	471
SOS Alarm (50%)	<ul style="list-style-type: none"> Förbättrat rörelseresultat till följd av bl.a. omförhandlade kundavtal, lägre kostnader och för låg bemanning Strategiskt förändringsarbete genomfördes Oförändrad ersättning för 112-uppdraget 	1 017	970	58	1	45	-2
Specialfastigheter (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Resultatökning p.g.a. lägre finansieringskostnader och högre orealiserad värdeförändring Förvärv av rättscentrum i Luleå Marknadsvärdeökning med 10% till 22 999 mnkr 	1 912	1 867	2 179	1 700	1 638	1 178
SSC (Svenska rymdaktiebolaget) (100%)	<ul style="list-style-type: none"> Rymdbasen Esrangle firade 50 år Fortsatt hög aktivitet på Rymdbasen Esrangle Totalt har 10 raketer skjutits upp och 24 ballonger släppts från Esrangle 	991	989	14	5	-18	-1

1) SAS räkenskaper omfattar 12 månader, nov 2015–okt 2016 på grund av brutet räkenskapsår.

2) I bank- och kreditmarknadsbolag motsvarar nettoomsättning = räntenetto + provisionsnetto + nettoresultat finansiella poster.

Bolag	Händelser	Nettoomsättning, mnkr		Rörelseresultat, mnkr		Resultat efter skatt, mnkr	
		Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015	Jan-dec 2016	Jan-dec 2015
Statens Bostads-omvandling (100%)	<ul style="list-style-type: none"> • Tre utvecklingsprojekt avslutades, två fastigheter avyttrades och en förvärvades • Totalt investerades 65,3 mnkr i utvecklingsprojekt • Uthyrningsgraden uppgick till 100% 	19	18	-22	-14	-21	-12
Sveaskog (100%)	<ul style="list-style-type: none"> • Lägre operativt rörelseresultat främst p.g.a. lägre leveransvolym och priser • Lägre positiv värdeutveckling av växande skog • Ökat resultat för Setra Group 	5 922	6 078	1 631	2 800	1 190	2 017
Svedab (100%)	<ul style="list-style-type: none"> • Rekord i antal bilar under ett dygn och i antal per månad i juli • Överskottet (före värdeförändring) steg p.g.a. ökade vägintäkter och minskade räntekostnader 	9	6	665	336	481	223
Swedavia (100%) ¹	<ul style="list-style-type: none"> • Stark passagerartillväxt om 5,2 % bidrog till ökad omsättning • Passagerarrekor på sju av Swedavias tio flygplatser • Hög investeringstakt som fortsätter de närmaste åren 	5 546	5 416	1 007	1 777	717	1 410
Swedfund International (100%)	<ul style="list-style-type: none"> • Ny ägaranvisning inkl. uppdragsmål samt ekonomiska mål • Prioritering av investeringar inom förnybar energi och aktivt värdeskapande • Regeringsförslag om ytterligare 400 mnkr i kapitaltillskott 	81	384	2	-5	-43	2
Svenska Skeppshypotek (100%)	<ul style="list-style-type: none"> • Bästa året i Svenska Skeppshypotekets historia med betydande tillväxt i kreditportföljen och ett starkt resultat 	215	163	117	55	117	55
Svenska Spel (100%)	<ul style="list-style-type: none"> • Ökat resultat och stärkt digital position • Stort intresse för spellicensutredningen och möjlig omreglering • Oberoende utredning visade att spelansvarsverktygen ger effekt 	7 742	7 605	4 851	4 791	4 866	4 803
Svevia (100%)	<ul style="list-style-type: none"> • Orderingång ökade med 19% jämfört med föregående år • Nettoomsättningen uppvisade en viss uppgång • Samtliga divisioner förbättrade resultatet jämfört med föregående år 	7 105	6 961	439	265	358	224
Systembolaget (100%) ¹	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt starkt stöd för Systembolagets ensamrätt • Delade ut årligt kunskapspris rörande alkoholforskning • Utnämnt till Bästa detaljhandelsföretag och Bäst på att ge service i Sverige 	28 469	27 645	224	147	289	198
Telia Company (37%) ²	<ul style="list-style-type: none"> • Slutförde avyttringen av ägande i Ncell • Mottog förlikningsförslag om USD 1,45 miljarder rörande investeringen i Uzbekistan • Undersöker möjlighet att avyttra Fintur Holdings 	84 178	86 498	21 090	14 606	6 496	10 205
Teracom Group (100%) ³	<ul style="list-style-type: none"> • Avyttrade samtliga aktier i Boxer TV-Access AB • Tecknade avtal om avyttring av Boxer A/S i Danmark • Regeringsbeslut att förlänga perioden som 700 MHz-bandet får användas 	2 003	1 971	349	464	995	477
Vasallen (100%)	<ul style="list-style-type: none"> • Kraftigt minskade hyresintäkter huvudsakligen p.g.a. försäljningen av fastighetsbeståndet i Kristinehamn och Sollefteå 	32	47	-22	14	-13	19
Vattenfall (100%) ⁴	<ul style="list-style-type: none"> • Försäljning av den tyska brunkolsverksamheten • Fortsatt satsning på utbyggnad av vindkraft • Energiöverenskommelsen skapar förutsättningar för investeringar i förnybar energi 	139 208	143 576	1 337	-5 069	-26 004	-19 766

1) Bolagets definition av rörelseresultatet skiljer sig från ägarens definition som inkluderar resultat från andelar i intressebolag och joint ventures samt värdeförändringar.

2) Eurasien är rapporterat som innehav för försäljning och som awecklad verksamhet.

3) Boxer Sverige redovisas som verksamhet under avyttring.

4) Vattenfalls brunkolsverksamhet redovisas som awecklad verksamhet.

Bolag som konsolideras, men ej särredovisas

- Bostadsgaranti
- Göta kanalbolag
- Kungliga Dramatiska Teatern
- Kungliga Operan
- Swedesurvey
- VisitSweden
- Voksenåsen

Verksamheter som ej konsolideras

- EUROFIMA
- SAS
- Stiftelsen Industrifonden
- Stiftelsen Norrlandsfonden
- Sweden House

Förändringar i bolagsledningar sedan 1 juli 2016

VD

Företag	Tillträdande	Avgående
Göta kanal	Roger Altsäter	Anders Donlau
Metria	Erik Oldmark	
RISE	Pia Sandvik	Olof Sandén
Saminvest	Peder Hasslev	
Swedavia	Jonas Abrahamsson	
Voksenåsen	Maria af Klinteberg Herrestahl	Karl Einar Ellingsen

Förändringar i styrelser sedan 1 juli 2016

Ledamöter

Företag	Tillträdande	Avgående
Arlandabanan Infra-structure		Irene Svenonius
Green Cargo	Erik Tranaeus	Daniel Kristiansson
Kungliga Dramatiska Teatern	Ulrika Årehed Kågström	
Lernia		Peter Hägglund
Orio	Erik Tranaeus	Michael Thorén
Samhall	Dario Aganovic	
SOS Alarm	Lena Dahl	Håkan Sörman
SSC		John Stewart
Svenska Spel	Carina Olson, Eivor Andersson	
Systembolaget	Robert Damberg, Frida Johansson Metso	

Beslut och initiativ från regering och riksdag juli–december 2016

Bilprovningen

Regeringen beslutade om förordningsändringar för fordonsbesiktning som innebär begränsad påverkan för besiktningintervallen.

Göta kanalbolag

Fortsatt extraanslag under 2017 för att finansiera renoveringen av kanalen.¹

Kungliga Operan

Regeringen har fattat beslut om projektering för en renovering och ombyggnad av operahuset.

Regeringen bemyndigas att under 2017 besluta om en låneram i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 120 miljoner kronor till Kungliga Operan AB för en renovering och ombyggnation av vissa byggnadsanknutna inventarier som ägs av Kungliga Operan AB.

RISE

Bemyndigande av riksdagen om förändringar av RISE och dess dotterbolags SPs verksamhetsföremål samt att genomföra fusion mellan moderbolaget och dess dotterbolag SP.

SAS

Regeringen beslutade att inleda avyttring av aktier i SAS AB under vissa givna villkor.

SEK

Riksdagsbeslut att låneramen för 2017 ska uppgå till 125 miljarder kronor. Låneramen kan endast användas för systemet för statsstödda exportkrediter (CIRR).

SOS Alarm

Erna Zelmin-Ekenhem, generaldirektör vid Arbetsmiljöverket, utsedd till att leda utredningen om en effektivare och mer samordnad alarmering av polis, räddningstjänst och ambulans.

Swedfund

Förslag om tillförsel av ytterligare 400 miljoner kronor i form av kapitaltillskott.¹

Systembolaget

Regeringen beslutade att tillsätta Utredningen om vissa alkohol- och marknadsföringsfrågor (S 2016:06). Utredningen beräknas avsluta sitt arbete senast den 31 december 2017.

1) Budgetpropositionen för 2017

Redovisningsprinciper

Bolag som ingår i den konsoliderade redovisningen är de aktiebolag där statens aktieinnehav förvaltas av Regeringskansliet samt organisationen Svenska skeppshypotekskassan. Den konsoliderade redovisningen är en sammanställning av finansiell information som upprättats av de berörda bolagen. I den konsoliderade redovisningen ingår inte aktiebolag som förvaltas av andra myndigheter än Regeringskansliet eller av statliga stiftelser. Bolag där staten har en ägarandel som understiger 20 procent eller är under avveckling ingår inte heller i den konsoliderade redovisningen. Dotterbolag utgörs av bolag där staten har en kapitalandel motsvarande 50 procent eller mer. Intressebolag, dvs. där staten har en kapitalandel understigande 50 procent har, i det fall staten äger 20 procent eller mer, medräknats efter ägarandel vad gäller resultat.

Den konsoliderade redovisningen bygger som framgått på finansiell information som upprättats och inrapporterats av respektive bolag. Denna konsoliderade redovisning är inte att jämföra med en koncernredovisning. Anledningen till detta är att bolagen med statligt ägande inte utgör en koncern och därför upprättas inte heller en koncernredovisning enligt det formella regelverket. Sammanställningen syftar därför till att på bästa möjliga sätt ge en samlad och tydlig bild av förvaltningen av bolagen med statligt ägande i finansiella termer. För att möjliggöra detta utan att tillämpa konsolideringsmetoder enligt gällande regelverk lämnas nedan en beskrivning av grunderna för sammanställningen.

Inrapporteringen till Regeringskansliet från bolag med statligt ägande baseras på den gängse presentationsform som gäller inom näringslivet. Resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys har dock komprimerats.

I rapporteringen för den konsoliderade redovisningen har vissa justeringar gjorts och för dessa ansvarar Regeringskansliet (se nedan). Bolagsbeskrivningarna som presenterar respektive bolag baseras huvudsakligen på bolagens egna uppgifter. Till följd av olika beräkningsmetoder kan de nyckeltal som redovisats i den konsoliderade redovisningen skilja sig från de nyckeltal bolagen själva redovisat (se definitioner nedan).

För den konsoliderade redovisningen gäller följande.

- De bolag som ingår i sammanställningen är av olika karaktär, storlek och tillämpar till viss del olika regelverk vid upprättandet av sina finansiella rapporter. Rapporteringen till Regeringskansliet är en komprimerad uppställningsform

med inslag av både IFRS och svenska redovisningsprinciper, där bolagen redovisat i enlighet med de principer som tillämpas i respektive bolag. En del bolag, bland annat de finansiella bolagen som redovisar enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, anpassar sin inrapportering till Regeringskansliets rapporteringsformat för att konsolideringen ska bli praktiskt genomförbar. En del bolag har under 2014 övergått till att tillämpa BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

- Av regeringens riktlinjer för extern rapportering för företag med statligt ägande framgår att bolagens finansiella rapporter bör upprättas med utgångspunkt i de krav som ställs på noterade bolag. Fr.o.m. 2005 ska noterade bolag inom EU upprätta sin koncernredovisning i enlighet med IFRS, sådana som de har antagits av EU.
- Intressebolag har redovisats enligt kapitalandelsmetoden. Innebörden är att resultatet efter skatt i intressebolaget motsvarande statens ägarandel har tagits in i den konsoliderade resultaträkningen på en rad i rörelseresultatet. På motsvarande sätt har ägarens andel i intressebolagets eget kapital tillförts den konsoliderade balansräkningen.
- Dotterbolag i vilka det finns en minoritet har justerats i resultaträkning och balansräkning. Justeringen innebär att minoritetens andel i dotterbolagets resultat redovisas som en avdragspost i anslutning till resultat från andelar i intressebolag. Minoritetens andel i dotterbolagets kapital redovisas som en separat post i det egna kapitalet i koncernbalansräkningen.
- Transaktioner mellan bolag som ingår i sammanställningen har inte eliminerats. Detta överensstämmer inte med sedvanliga konsolideringsmetoder för koncerninterna mellanhavanden. Skälet till detta är, som inledningsvis beskrevs, att bolagen tillsammans inte utgör en koncern. Av denna anledning finns inte heller det underlag som erfordras för att möjliggöra sådana elimineringar tillgängligt hos de rapportrande bolagen.
- Vissa nyckeltal har inte beräknats för de finansiella bolagen. Skälet till detta är framför allt att det kapital som de finansiella bolagen binder i rörelsen är av en annan karaktär jämfört med det stora flertalet övriga bolag.

För information om redovisningsprinciper i respektive bolag hänvisas till respektive bolags årsredovisning.

Definitioner

Avkastning på eget kapital – Resultat efter skatt hänförligt till aktieägare i moderbolaget i relation till genomsnittligt eget kapital hänförligt till aktieägare i moderbolaget.

Rörelseresultat – Nettoomsättning (inklusive eventuellt anslag) plus övriga intäkter minus kostnader plus resultat från andelar i intressebolag plus värdeförändringar.

Soliditet – Eget kapital inklusive minoritetens andel i förhållande till balansomslutning.

Värdeförändringar – Verklig värdeförändring på förvaltningsfastighet, derivat eller andra finansiella instrument värderade till verkligt värde.

Förvaltningsorganisationen

Den statliga bolagsportföljen förvaltas till största del på Näringsdepartementet under närings- och innovationsministern inom avdelningen för innovation och statliga bolag; enheten för bolag med statligt ägande.

Ansvarig minister och statssekreterare

Närings- och innovationsminister:

Mikael Damberg

Statssekreterare:

Eva Lindström

Ansvariga tjänstemän

Chef avdelningen för innovation och statliga bolag:

Carl Rosén

Chef enheten för bolag med statligt ägande:

Anna Magnusson

Biträdande chefer enheten för bolag med statligt ägande:

Jenny Lahrin, Christine Leandersson, Per Lundkvist

Rapporten är producerad av Näringsdepartementet i samarbete med Intellecta Corporate AB.

Foto: kommer från bolagen som ingår i denna halvårsrapport, om inte annat anges i anslutning till bilden.

Den här och tidigare delårsrapporter
och verksamhetsberättelser finns att
läsa på: www.regeringen.se/sb/d/2819

